

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

הגדה של פסח

אור

שלושה דברים חייב כל אדם לומר בליל הסדר פסח. מצה. ומרור:

משנה פסחים דף קט"ז ע"א רבן גמליאל היה אומר, כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו, ואלו הן פסח. מצה. ומרור: [כשאומר פסח יביט בזרוע שבקערה ולא יגביהו] פסח שהיו אבותינו אוכלים בזמן שבית המקדש היה קיים על שום מה. על שום שפסח הקדוש ברוך הוא על בתי אבותינו במצרים. שנאמר, ואמרתים זבח פסח הוא לידך אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו: [אוחז המצה בידו ומראה אותה למסובין] מצה זו שאנו אוכלים על שום מה. על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם. שנאמר, ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עלת מצות כי לא חמץ כי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם: [אוחז המרור בידו ומראה אותו למסובין] מרור זה שאנו אוכלים על שום מה. על שום שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים. שנאמר, וימררו את חיייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים ובכל עבדה בשדה את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך:

מחלוקת הרמב"ם והראב"ד:

וכן פסק הרמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ז הלכה ה כל מי שלא אמר שלשה דברים אלו בליל חמשה עשר לא יצא ידי חובתו ואלו הן, פסח מצה ומרור, פסח על שם שפסח המקום ב"ה על בתי אבותינו במצרים שנאמר [שמות י"ב] ואמרתם זבח פסח הוא לה' וגו', מרורים על שם שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים, מצה על שם שנגאלו, ודברים האלו כולן הן הנקראין הגדה. ועוד כתב רמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ח הלכה ד ומחזיר השלחן לפניו ואומר פסח זה שאנו אוכלין על שם שפסח המקום על בתי אבותינו במצרים שנאמר ואמרתם זבח פסח הוא לה', ומגביה המרור בידו ואומר מרור זה שאנו אוכלין על שם שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים שנאמר וימררו את חיייהם, ומגביה המצה בידו ואומר מצה זו שאנו אוכלין על שם שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם מיד שנאמר ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים וכו', ובזמן הזה אומר פסח שהיו אבותינו אוכלין בזמן שבית המקדש קיים על שם שפסח הקדוש ברוך הוא על בתי אבותינו וכו'. עוד כתב הרמב"ם כתב בהלכות חמץ ומצה פרק ח הלכה ח בזמן הזה שאין שם קרבן אחר שמברך המוציא לחם חומר ומברך על אכילת מצה, ומטבל מצה בחרוסת ואוכל, וחוזר ומברך על אכילת מצה ומטבל מרור בחרוסת ואוכל, ולא ישהה אותו בחרוסת שמא יבטל טעמו, וזו מצה ומדברי סופרים, וחוזר וכוך מצה ומרור ומטבל בחרוסת ואוכל בלא ברכה זכר למקדש. [השגת הראב"ד] חוזר ומברך על אכילת מצה ומטבל בחרוסת. א"א זה הבל. וביארו המפרשים את קושיית הראב"ד הרי מצה זכר לגאולה שיצאו לחירות ואילו בחרוסת זכר לשעבוד הטיט כמבואר במסכת פסחים דף קטז ע"א תניא כוותיה דרבי יוחנן תבלין זכר לתבן, חרוסת זכר לטיט. וכיצד שייך לטבול המצא בחרוסת? והרשב"א כתב לתרץ שבמצה יש זכר לשני מצבים אחד לשעבוד שהאכילו אותן מצות שלא ירעבו, ומאידך זכר לגאולה והחירות שבחיפזון יצאו ממצרים, ולכן שייכת מצה גם לשעבוד וטובל אותה בחרוסת. ונאמרו עוד תירוצים. ועוד תירצו מעין שמצינו בכורך שהלל כרכן ביחד מצה ומרור ולכן גם במצה טובל בחרוסת.

שאלות:

א { עוד יש לשאול מדוע אמר רבן גמליאל שכל אדם שאינו אומר שלשה דברים אלו אינו יוצא ידי חובה למרות שאמר שאר ההגדה מה המיוחד בשלושה דברים אלו, ועוד יותר שהרמב"ם כתב שלשה דברים אלו הן ההגדה? ב { ועוד יש לשאול גם על מנהגו של הלל הזקן מדוע היה כורכן ביחד כאשר הרמז שבהן סותרים זה את זה? ג { ויש להוסיף ולשאול כיון שהמרור זכר לשעבוד ואילו הפסח והמצה זכר לגאולה מדוע לא הקדים לומר מרור תחילה כפי סדר הדברים? ד { ועוד מדוע המרור לוקחים החסה שהוא דרגה ראשונה והרי החסה אין בה מרירות ואולי היה עדיף דבר יותר מר?

חג החרות:

נקדים ונאמר כי חג הפסח נקרא בשם חג החרות והמשמעות להבנת פשוטי עם לחיות כציפור דרור ללא שוב מחשבה מעמיקה בחיים אלא לזרום עם המציאות כשפת העם, אולם חז"ל מלמדים אותנו שהחרות הוא האדם מיצרו אשר מעבירו על דעת קונו יוצרו ובוראו נגד תכליתו בעולמו, ורק אז נעשה בן חורין אמיתי, אחד הנקודות המרכזיות אשר יצרו של האדם משעבדו כאשר מראה לאדם את המציאות בחיים קודרת ומתבונן ברוע מזלו ואף במאורעות חייו עדי מפילו ברשת היאוש והדיכאון להיות בעצבות נוראה, וכל זה בגלל חוסר האמונה והביטחון בקב"ה, מאחר והמבט של האדם שהוא קצר ראייה ואינו רואה אלא חצי התמונה ומתמרמר על חייו והפוקד אותו ומאפיל על אושרו ושמחתו, אולם חג הפסח שהוא חג האמונה בו עלינו להתחזק מאוד להפנים את המסר של זכר ליציאת מצרים כשר נבאר שהכל לטובה וכאשר האדם יזכה לראות את כל התמונה יודה וישבח ויהלל את הקב"ה על הנעשה איתו.

כל דעביד רחמנא לטב עביד:

ונראה לענ"ד לבאר שאמנם נכון שהפסח והמצה הן סמל הגאולה והחירות ומאידך המרור סמל העבדות בפרך, וכן החרוסת זכר לטיט, אלא שעלינו לדעת כי מאת השם לא תצא הרעות וכל מה שנראה לנו רע הוא הטוב שאילו היה ניתן לאדם לראות את כל התמונה ולהבין ולאפשר לו לבקש, בטוח שאת זה היה מבקש מאחר והתוצאות של המרור הזה הוא הטוב שקירב ומיהר את הגאולה ודוקא מכוח אותו מרור הקב"ה יכל לקצר ולזרז את הגאולה במקום ארבע מאות שנים למאתים ועשר, ונמצא שלבסוף כאשר כל המעגל נסגר מבינים למפרע שאין יותר טוב מאותו מרור שהוא ורק הוא סיבת הגאולה המהירה, וכאשר כבר אמרו חז"ל במסכת נדה דף לא ע"א דרש רב יוסף מאי דכתיב [ישעיהו פרק י"ב-א] אודך ה' כי אנפת בי,

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

ישוּב אַפֶּךָ וּתְנַחֲמֵנִי, במה הכתוב מדבר בשני בני אדם שיצאו לסחורה, ישב לו קוץ לאחד מהן התחיל מחרף ומגדף, לימים שמע שטבעה ספינתו של חברו בים, התחיל מודה ומשבח, לכך נאמר ישוב אפך ותנחמני. והיינו דאמר רבי אלעזר מאי דכתיב עושה נפלאות (גדולות) לבדו וברוך שם כבודו לעולם, אפילו בעל הנס אינו מכיר בנסו. ביאורם של דברים חז"ל ממחישים כיצד מתנהל המציאות אצל האדם, במעשה של שני סוחרים שתכננו להפליג בספינה לרגל מסחרם וכמובן בזמנם היה צריך להזמין מקום בספינה זמן ארוך לפני ההפלגה ולהמתין זמן רב עד שיגיע התאריך בו תפליג הספינה דרך מקומם וכל מסחרם בנוי על רכישת סחורה ממקומות מרוחקים כך שנסיעה זו היא גורלית להצלחת עסקיהם, והנה קבעו הסוחרים להפליג יחד והזמינו מקום והמתינו זמן רב וביום הגיע זמן ההפלגה אחד מהן הזדרז והלך לקראת הספינה להפליגה והצליח להפליג, אולם הסוחר השני דוקא באותו יום בהכנותיו לנסיעה נכנס לו קוץ או מסמר ברגלו הדבר גרם לו לכאבים עזים ונזקק לטיפול ולא היה מסוגל לפסוע על רגליו, ובינתיים הספינה הפליגה לדרכה והפסיד את הנסיעה הגורלית להצלחת כספיהם לא רק שנדקר ברגלו וסובל כאבים עזים עדי היותו מרותק למיטה אלא גם הפסיד את הנסיעה הגורלית להצלחת מסחרו, והתמרמר על רוע מזלו וקינה בחברו על הצלחתו ומזלו הטוב, אולם לאחר ימים הגיעה הבשורה המרה אשר בה נתבשרו יושבי המקום כי אותה ספינה טבעה בים ומתו נוסעיה ובתוכם גם הסוחר הראשון שנסע, כאשר שמע הסוחר השני את הדברים הפך את עורו ופתאום התחיל להודות לקב"ה תודה רבה על הקוץ או המסמר שנכנס ברגל איזה מזל מיוחד יש לי שניצלתי ואם הייתי נוסע בטח היה גורלי כמו חברי, הראת לדעת שבתחילת הסיפור דקירת הקוץ או המסמר היה דבר רע וכואב ומציק מאוד ואף מזל נראה רע, אך כאשר הסיפור הושלם התהפכו היוצרות ונגלה למפרע שאותו קוץ או מסמר הוא היה סיבת הצלת החיים שלו וצריך לעשות מסיבת הודיה על דקירת הקוץ והמסמר ברגלו, וזהו כוונת הנביא [ישעיהו פרק י"ב-א] אודך ה' כי אנפת בי, ישוב אפך ותנחמני, מבאר רבי יוסף שהנביא אומר עד כמה האדם צריך להודות שאנפת בי הכונה שהקב"ה ציער את האדם היות ובסוף יראה האדם אחרי שישוּב אפך ותנחמני יראה עד כמה היה הכל לטובה, כי כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, וכדכתיב וראית את אחורי ופני לא יראו, ללמדנו שאין האדם מסוגל להבין הנהגת הקב"ה רק לבסוף שהכל לטובה.

והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים:

ויש להוסיף על כך רמז נפלא לדבר אשר שמעתי מהרש"ל צ"ח הרה"ג שלמה עמאר שליט"א רמז יפה בפסוקים אשר אמר השי"ת למשה **שמות בפרק ו פסוק ו** לכן אמור לבניי אני ה' והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים, והצלתי אתכם מעבודתם. לכאורה יש לדקדק בלשון המקרא מדוע נצרך לכתוב תיבת "מתחת" סבלות היה מספיק לכתוב והוצאתי אתכם מסבלות? אולם הכתוב מרמז את סוד קיצור השיעבוד במקום ארבע מאות שנים רק רד"ו שנים, שכוונת הדבר שדווקא הנסתר מתחת לסבלות היא סיבת הוצאת בניי, וכן דווקא מתוך עבודתם טמון הצלת בניי, כיון שכל הכבדת הסבל הוא שזירז את הגאולה.

סוף מעשה במחשבה תחילה:

אחר הדברים האלה נבין היטב את דברי התנא רבן גמליאל מדוע הפך סדר הדברים, ותיקנו לומר את המרור בסוף, כיון שרק בסוף אחרי הגאולה יכולים להבין שגם המרור הוא חלק מהגאולה ולא בתחילה. ובזה יובן היטב מדוע המרור לוקחים החסה שהוא דרגה ראשונה והרי החסה אין בה מרירות ואולי היה עדיף דבר יותר מר, אולם הרמז בכך שגם המרור הוא מתוק ולכן מזכירין את המרור דוקא בחסה שאינה מרה, וכאשר כתבתי לעיל שהוא אחד מהדברים שאדם צריך לזכור את יציאת מצרים. ולכן היה הלל כורכן כאחד ללמדנו כי הכל לטובה וגם המרור והחרוסת הן חלק מהגאולה. ובזה מובן הרמב"ם שכותב לטוב המצה בחרוסת כמנהג הלל ששניהם מרמזים על הגאולה, ורק בעיני האדם אינו מבין ולא רואה את הנסתר שיש בשיעבוד רק לאחר הגאולה.

יסוד חדש בזכירת יצ"מ הכל לטובה:

ובזה מובן היטב מדוע אמר ר"ג מי שלא אומר את שלושת הדברים האלה אינו יוצא ידי חובת זכר יציאת מצרים, היות ומדברנו מתבאר ששלושת דברים אלו כרוכים יחד ללמדנו יסוד נוסף בזכירת יציאת מצרים בכדי לחזק את האמונה וההשגחה הפרטית ולזכור כי ביד חזקה הוציאנו ממצרים, והיינו שהגם שהכביד את עבודת הפרך על בניי זה עצמו הסיבה לקיצור השיעבוד ולגאולה, משום הכלל שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ומאחר וחג הפסח הוא חג האמונה עלינו לחזק ולהתחזק באמונה כי צדיק באמונתו יחיה, ובלעדי זה עיקר חסר מהסדר.

רמזים מהשל"ה מדוע נאמר על שום "מה" בשלושתן:

ויש להוסיף את הרמז הנפלא שכתב השל"ה לרמז ששלושתן נכתב בהן על שום "מה" לרמז שהכל נהפך למידת הרחמים ולא "לנו" המרמז על מידת הדין, כ"כ במסכת פסחים מצה עשירה - דרוש ששי אות תקה. ומאחר שיפסח מצה ומרור, הם בחינות יהיה הוה יהיה, סוד שם ידו"ד, נקט לישנא ד'מה' בשלש אלה. אמר בכל אחד מהם 'על שום מה'. כי שם של 'מיה', הוא שם ידו"ד במלואו, כענין הפירוש שפירש בקול בוכים, בפסוק (איכה ה, א) 'זכור ה' מה היה לנו', רצה לומר, שנתהפך מדת הרחמים, שעולה מ"ה, למדת הדין, דהיינו 'אלהים', העולה כמנין 'לנו'. ונראה דעל זה אנו מבקשים מהשם יתברך (תהלים קטו, א) 'לא לנו ה' לא לנו כי לשמך תן כבוד', דהיינו שם הגדול. וכענין (יהושע ז, ט) 'מה תעשה לשמך הגדול'. והבן.

מעשה שהיה המלמדנו שהכל לטובה:

ואספר מעשה שסיפר לי בעל המעשה להמחיש כיצד המרור הוא סיבת הגאולה. ביום ראשון ח' כסליו תשע"ח טסנו אני ואשתי לאירוע משפחתי במיאמי וזאת כמובן לאחר שנפרדו מהילדים בריאים ושלמים, ביום שלישי י' כסליו תשע"ח

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד

רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד

Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

מתקשרת הביביסטר ששמרה על הילדים לעדכן שהילדה אביטל בת שלוש וחצי הקיאה בגן ולא מרגישה טוב, ואנחנו כמובן כמו כל ההורים הסברנו לה שכנראה זה איזה וירוס ושיתן לילדה נר אקמול, במהלך הלילה ביום שלישי הילדה עלה לה החום, ביום רביעי בבוקר הביביסטר לא הייתה רגועה והלכה עם הילדה לקופת חולים לרופאה, לאחר בדיקה של הרופאה היא חששה לדלקת ריאות, ושלחה את הילדה לצילום ריאות, בנוסף הרופאה נתנה לביביסטר הפניה לבית חולים, במידה ומצב הילדה יחמיר. הביביסטר וחמי לא היו רגועים והחליטו לקחת את הילדה לבית החולים לבדיקות, (בשלב זה חמי עדכן אותי שהם הלכו עם הילדה לבית החולים לבדיקות, אבל ככל הנראה הילדה עם שפעת חזקה או דלקת ריאות), לאחר סידרת בדיקות, וכן צילום חזה, התברר שאין לילדה דלקת ריאות, ובשלב זה חשדו שיש לילדה אפנדיציט שכלל הנראה שהתפוצץ, וחייב להעביר אותה דחוף לחדר ניתוח, אני כמובן שמקבל עדכון על כך, (בשלב זה על מנת שלא להרוס לאשתי את נסיעה לא הודעתי לה) ומאשר טלפונית למנתחת וכן למרדים לבצע את הניתוח, הרופאה המנתחת מסבירה לי שהניתוח אמור לקחת בין חצי שעה עד שעה, בנתיים צלצתי לרב לקבל את ברכתו להצלחת הניתוח, עובר חצי שעה ולא מסתיים הניתוח עובר שעה ועדיין לא הסתיים הניתוח, עוברים שעתיים ועדיין לא הסתיים הניתוח, עוברים שלוש שעות ורק אז מודעים לי שהסתיים הניתוח, לאחר כמה דקות חמי מתקשר אלי ומודיע לי שהרופאה רוצה לדבר איתי, ואז הרופאה מעדכנת אותי, שאומנם חשבנו שזה אפנדיציט שהתפוצץ אבל ככל הנראה זה לא זה, ושפתחנו את בטן הילדה גילנו שכל חלל הבטן מזוהם, ושהם לא יודעים מה מקור הזיהום, והילדה חולה משמעותית, וכרגע הילדה עולה למחלקת טיפול נמרץ, (הבשורה הזאת תופסת אותי ואת אשתי באמצע הרחוב במיאמי, התקשרתי לרב ועדכנתי אותו במצב, (אגב עד לרגע זה אשתי לא יודעת שהילדה בכלל בבית החולים) כמובן שהרב אמר לי שאנחנו חייבים לתפוס מטוס בהקדם האפשרי ולחזור בחזרה לארץ כי הכל לטובה, התקשרתי לדוד שלי במיאמי, שימצא לי כרטיס מיד חזור לארץ, ושאני ואשתי חייבים לחזור לארץ כי המצב של הילדה לא טוב. לאחר שנקנו הכרטיסים קראתי לאשתי מתוך החנות שהיתה בה, והודעתי לה על המצב והסברתי לה שאנחנו חייבים לחזור לארץ, בזמן ההמתנה לטיסה דיברתי עם אשתי והתחלתי כך לשאול את אשתי מה הקב"ה רוצה מאיתנו, דוקא שיצאנו לנוח ולאירוע משפחתי יומים אחרי שהגענו זה קורה לנו, ולהחזיר אותנו חזרה לארץ בטיסה שארכה חמש עשרה שעות?? ואם כבר היה צריך לקרוא למה לא קרא הדבר כאשר אנחנו בארץ גם למנוע הפסד כספי וגם האכזבה הגדולה להפסיד את האירוע והחופש המשפחתי שכל כך צפינו אליו, ועוד שאלות קשות שהיו לנו לכאורה על הנהגת הקב"ה איתנו. אולם ברור לנו שהכל בהשגחה ואנחנו מאמינים אבל השאלות מכרסמות בתוכנו. לאחר שנחתנו בארץ הגענו ישר לבית החולים, הילדה הייתה עדיין בטיפול נמרץ, כולה נפוחה, היה קשה לראות את המחזה הנ"ל, לאחר הישיבה עם הרופאים, הבינו שהילדה עוברת זיהום מאד קשה בחלל הבטן, אין להם מושג מה סוג הזיהום וממה זה נגרם, בשלב הזה הילדה קיבלה אנטיביוטיקה דרך הוריד על מנת שהזיהום יעבור, ועושים בדיקות דם כל יום כדי לראות את רמת הזיהום, עובר יום עובר יומיים, עובר שלושה ימים, והזיהום לא יורד, רק ביום רביעי הגיע התרבות שלקחו בשעת הניתוח מחלל הבטן, וגילו, שסוג הזיהום שיש לילדה נקרא MERS (מרסה) והאנטיביוטיקה שקיבלה עד עכשיו לא מתאים לסוג הזיהום שיש לילדה, והילדה חייבת בידוד, כי זה מחלה מדבקת ומסוכנת מאד, (זה אחד מסוגי החיידקים הטורפים והרופאה הוסיפה, שבמידה והיו מביאים את הילדה עוד כמה שעות יותר מאוחר, כבר לא היה חלילה מה לעשות עם הילדה), ואנטיביוטיקה שהיא צריכה לקבל, זה סוג מיוחד שמורכב מכמה סוגי אנטיביוטיקות. לאחר כמה ימים שהילדה מקבלת את האנטיביוטיקה הזאת, עדיין עושים בדיקות דם ורואים שהזיהום עדיין פעיל, ורמת המוגלובין של הילדה ירדה לכיוון 6.8 שזה מאד נמוך, ולאחר אשפוז של 2 שבועות הוחלט לתת לילדה שני מנות דם, על מנת שהגוף יוכל להילחם בחיידק, ומאז ב"ה הילדה הלכה והשתפרה והגיע למצב שהיום היא בריאה ושלמה. אחר הדברים האלה הבנתי עד כמה הקב"ה אוהב אותנו וכל מה שעשה הוא רק לטובתנו, כמה חסד ה' עשה איתנו ששלח אותנו לחו"ל ועוד למדינה רחוקה כדי שהביביסטר לא תיקח סיכונים מיותרים ותיקח את הילדה ישר לבית החולים. היות ואם היינו בבית בזמן והיה קורה לילדה את תופעת החום והקאות, כהורים היינו אומרים שזה וירוס וממתינים לפחות יומיים שלש עד שהיינו מגיעים לרופאה בקופת החולים, וחלילה היינו יכולים לאבד כך את הילדה, לכן הקב"ה היה צריך שלוח אותנו לחו"ל כדי שהביביסטר תהיה יותר חששנית ותיקח את הילדה מיד לבית החולים, ואח"כ נחזור לארץ ולפקח על המצב עד שקיבלה את הטיפול הנכון והילדה ניצלה בנס וב"ה בריאה ושלמה, והן הם דברי הנביא [ישעיהו פרק י"ב-א] אודך ה' כי אנפת בי ישוב אפך ותנחמני.

מוסר השכל:

למדנו שאחד מיסודות חג הפסח הוא להחדיר בקרבנו את האמונה בהשגחה פרטית על כל אדם ואדם ועל כל פרט ופרט בחייו וכל מה שהקב"ה עושה עם האדם הוא לטובתו גם החלק שלהבנתנו נראה רע אינו אלא מפני שלא רואים את כל התמונה כמו שאמר דוד המלך בתהילים תהלים פרק יט-י משפטי יקנך אמת צדקו יחזקו: והכונה בזה שמתי משפטי השם יודעים שהם אמת וצדק כאשר הן יחדיו כל חלקי המעשה נשלמים ורואים את התמונה מושלמת ורק אז מבינים עד כמה הקב"ה אל מלא רחמים וכרחם אב על בנים כן מרחם עלינו, ולכן צריך לכרוך את המצה עם המרור והחרוסת כמנהג הלל וכן לטבול המצה בחרוסת כל זה שנבין כי כל מה שמתחולל עם עם ישראל אינו אלא לטובה.

בידידות ואהבה

ובברכת חג כשר ושמח

מרדכי מלכא